

A közélélmezés ügye a közigazgatási bizottságban.

— A szegedi árvaszék és a hadiárvák védelme. — Szeged márciusban. —

(Saját tudósítónktól.) A közigazgatási bizottság kedden délután négy órakor dr. *Cicatricis* Lajos főispán elnöklése alatt ülést tartott. Az előterjesztett jelentése a polgármester és dr. *Pálffy* József árvaszéki elnök jelentése emelkedik ki. A polgármesteri havi jelentést *Rack* Lipót tanácsjegyző olvasta fel. A jelentés szerint a polgármesteri hivatalhoz érkezett 1562 ügydarab, melyből 1519 ügydarab nyert elintéztést. A kapitányi hivatalhoz annak közigazgatási osztályához érkezett 3060 drb., elintézték 3036 ügydarabot. A büntügyi osztályhoz érkezett és elintéztetett 404 ügydarab.

Ugy a kiépített, mint a ki nem épített utaknak a közlekedés igényeinek megfelelő karbantartása iránt a szükséges intézkedéseket megtették. A jelentés így folytatódik:

— Az anyakönyvi törvények keretébe tartozólag jelentem, hogy a múlt hó folyamán házasság hirdetés alóli felmentést 30 esetben kérelmeztek. A közbiztonsági állapotot illetőleg jelentem, hogy a múlt hó folyamán lopás miatt 203, síkkasztás miatt 15, zsarolás miatt 4, az ember testi épisége ellen elkövetett büntett és vétség miatt 17, becsületsértés miatt 9, rágalmazás vétsége miatt 4, szándékos vagyonrongálás miatt 9, orgazdaság, gyermekkittétel, tiltott szexuális cselekvés miatt 1, hatóság elleni erőszak miatt 2, tüzveszély okozás miatt 3, járásbírság hatáskörébe utalt kihágás miatt 4 esetben tetteltett feljelentés, illetve panasz.

A közgyűlésnek határozata folytán a közélélmezés vezetésével Balogh Károly pénzügyi tanácsnokot bízta meg. Március hó 16-án 62071 kor. 69 fillér lettári értékkel a készletek átvételték, illetve átadattak a közélélmezés vezetőjének, egyidejűleg a hus- és vásárpénztárnál levő folyószámla tartozás 120.446 K 69 fillérben vagyis az üzemi 1916 március hó 16-ig záródó eredménye mint veszteség 58374 K 46 fillérben állapított meg. Megjegyzem, hogy a deficitű időközben a közélélmezés más, nem a városi gazdaság által kezelt, ágának felis jövedelméből már 25.000 koronával apasztottuk. A közélélmezési üzemi eddigi felelős számadója számadását bemutatta a város tanácsának, amelyet átvizsgálás után javaslatával 13720—1916. sz. a. a tanács egyidejűleg a közgyűlésnek bemutat. A szakértők meghallgatása után a juhok és bárányok a szegedi piac részére a szükséghez mérten levágattak s a juhhusáruzó iparosok útján a közfogyasztásra bocsáttattak, egyidejűleg úgy a régi, mint a friss állati bőrök azonnal, a hus- és vásárpénztár útján értékesítették. Az átvett lettári készletben volt 523 drb. juh és 255 drb. bárány, a levágás kezdődött április 1-én és április 21-ig levágatott 230 drb. juh és 180 drb. bárány, megdöglött 10 drb. a vágóhidon, az állatorvos elköszöntött 32 drb-ot soványság miatt. Az utóbbi időben már a szegedi piac nem veszi fel a juhokat nagyobb mértékben, így április 21-től 24-ig vágatás nem történt. Egyelőre tovább naponként mintegy 10 drb. juh fog levágatni és a piacon közfogyasztásra bocsátatni.

Az elsőrendű élelmiszer-szükségletek beszerzése iránt intézkedés tétetett, vala-

mint gondoskodás történt, hogy lehető olcsó áron tüzelőanyag álljon rendelkezésre. Az állat-élelmezés céljaira szükséges takarmányok beszerzése iránt is történt intézkedés. Eddig érkezett néhány vaggon korpá a kisgazdák között szétosztatott; a közeli napokban érkeznek 1 vaggon olajpogácsa, egy vaggon répaszellet és egy vaggon melasz.

A városi magasnyomású vízvezeték-hálózatba bekapcsolított a második új artézi kút is, amely a vízmennyiséget napi 1300 köbméterrel ismét szaporította, úgy, hogy vízművünk most teljes szolgáltatási képességében van és napi 800 köbméter vizet ad, ami dacára az igen sok rossz víz-öblítő berendezésnek, a város lakosságának ellátására elegendő. A víztoronyban állandóan van víz és így a vízvezeték éjjeli elzárása teljesen megszűnt.

A közegészségügyi állapottal illetőleg jelentem, hogy az egészségügyi viszonyok nem sokban különböztek az előző hóban referáltaktól, amennyiben különösen a hó első felében a szövőrányos ragályos betegségek kisebb-nagyobb számban jelentkeztek. A nem ragályos betegségek közül nagyszámban különösen a légzőszervi bántalmak s ezek közül feltűnő mennyiségben a tüdővész 59 esetben halálessellett fordult elő. Ugy a ragályos, mint a nem ragályos betegségek a tüdővést kivéve elég könnyű és kedvező lefolyással bírtak. A hó második felében a föllépett enyhe idő folytán az összes betegségek szembevető módon apadtak.

A népességi mozgalom eredménye a következő volt: élve született az anyakönyvi hivatalok jelentése szerint 100 fiú és 87 leány, szaporulat 50; halva született 2 fiú és 4 leány, meghalt a halottlémi jelentések szerint 135 fiú, 131 leány, a február havinál 49-el több, a népességi szaporulat mínusz 78. Az elhaltak között volt 50 egy évnél fiatalabb, 1—5 év közötti 19, 5—20 év közötti 31, 20—30 év közötti 24, 30—40 év közötti 16, 40—60 év közötti 42, 60—80 év közötti 50, 80 éven túl 14. A halálesetek száma a figyelemre méltóbb halálokok szerint a következőleg oszlik meg: kanyaró 8, vörheny 6, ronszoló toroklob 4, gyermekek halsmenése 2, gümőkór 59, gyermekszály 3, veleszületett gyengeség 10, aggikór 15, gutatítés 14, görcsök 13, tüdő- és mellhártya gyulladás 41, gyomor- és bélhurut 19, vízbetegség 19, baleset 3, öngyilkosság 4.

A közigazgatási bizottság a polgármesteri jelentést tudomásul vette.

Törös Sándor pénzügyigazgató havi jelentését a következőkben terjesztette elő: Márciusban a múlt év ugyanezen havához képest az egyes adónemek jövedelmezőségében a következő események történtek: egyenes adóban 39990.84, hadmentességi díjban 1717.68 korona. Eszerint tehát a múlt év ugyanezen havához képest 41708.52 koronával kedvezőtlenebb. Március havában előirattott: egyenes adóban 8616.48, országos betegápolási pótdóiban 185.76 korona. Tárgyváltozás címén töröltetett: egyenes adóban 15238.79, országos betegápolási pótdóiban 624.12 korona. Behajthatatlanság címén töröltetett: egyenes adóban 15238.79, országos

betegápolási pótdóiban 5302 korona. Házadamentesség négy esetben állapított meg, végül pedig 43 szegedi lakos részére engedélyeztetett fizetési halasztás, vagy havi részletfizetés 16413.80 korona adóhátralék erejéig.

Dr. *Pálffy* József árvaszéki elnök a következő jelentést terjesztette a bizottság elé:

A hadiárvák védelme érdekében az árvaszéki pártfogói intézmény szervezése folyamatban van. A helyi jótékonyági egyesületek: a Katolikus Nővédő Egyesület, a Felebaráti Szeretet Szövetség és a Zsidó Nőegylet vezetősége, a tanfelügyelő közbenjárásával az egész tantestület ép úgy, mint egyesek a legnagyobb készséggel és nagy eredménnyel fáradoznak a szervezés munkálatain. Már is jelenthetem, hogy a kétszázat meghaladja azoknak a száma, akik pártfogói tisztviselésre hajlandóságukat bejelentették. A hivatalosan megállapított hadiárvák száma 1916 március 31-ig 102. Ebből az anyánál van 90, más hozzátartozónál 9, pártfogónál 2. Iványi Mária átokházai tanítónő 26 hadiárvát nyomozott ki. A tanítónő lehetővé tette ezeknek a hadiárváknak a felügyeletét és hatósági ellenőrzését. Az árvaszék 36000 korona hadikölésőt jegyzett.

Jánossy Gyula tanfelügyelő jelentése, a melyet a bizottság tudomásul vett, a következőket tartalmazza: Márciusban negyven tantermet látogattam meg. Az iskolamulasztások száma nagy, ennek az az oka, hogy a földmiveléssel foglalkozó szülők tankötelességet gyermekeik segítségét a tavaszi mezei munkáknál igénybe veszik. Az ilyen természetű mulasztások mindenkor igazoltaknak vétetnek. A kultuszminiszterhez a tanyákon hét iskola, a belterületen az újszegedi és Kolozsvári-terti új állami iskolák felállítására iránt tettem felterjesztést. Jelentem, hogy a kultuszminiszter az állami és községi tanítók és óvónők drágasági segélyére 116.180 koronát utalt ki. A Szabadoktatási Egyesület a tanyai árvizkárosultak segélyezésére 1500 koronát gyűjtött, a templomi hangverseny 1000 koronát jövedelmezett. Négy új állami ovoda megnyílt és a kinevezett óvónők működésüket megkezdték.

Dr. *Harsányi* Elemér vezető-ügyész jelenti, hogy az egészségügyi állapot a fogházban kielégítő, a biztonság kifogástalan, szölkési eset nem fordult elő. A törvényszék fogházában 57 férfi és 63 nő volt jogerősen letartóztatva; felelbezés alatt 24 férfi és 6 nőnek az ügye áll. Vizsgálati fogságban volt 43 férfi és 16 nő. A börtön rab-marából 406.93 korona jövedelme volt a kinevezettnek.

Végül *Alexander* Lajos főállatorvos tette meg havi jelentését a következőkben: Márciusban az állategészségügyi viszonyok kielégítőek voltak. Elvesztettség szövőrányosan állapított meg. A közbiztonsági bizottság elhatározta a közfogyasztásra alkalmasnak találtatott 2295 marha, 83 növendék-marha, 420 szopós borjú, 1376 sertés, 256 juh, 2 kecske, 1771 bárány, 10 ló.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Japán a német ipar ellen.

Frankfurt, április 25. *Mořona* japán követ az orosz kormányhoz azzal a kéréssel fordult, hogy közölje vele az európai és ázsiai Oroszország mindama cégeinek a nevét, amelyek eddig Németországgal dolgoztak, hogy ezeknek a termékeit a jövőben japán ipari termékekkel pótolják.

Belvárosi Kávéház a kereskedelem központja.

Minden kedden Erdélyi Kálmán

minden szerdán Vajda János

Elsőrangú kávéházi italok.

zenekara játszik.

Hideg büffet.

Pontos kiszolgálás.

Számos látogatást kér

Strasser Manó

Belvárosi-kávéház vezetője.